

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak

w sprawie **A. K.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 lipca 2016 r.

zażalenia skazanego

na zarządzenia upoważnionego Sędziego Sądu Okręgowego w L. z dnia 21 czerwca 2016 r.,

w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku oskarżonego o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę w tym zakresie przekazać do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zażalenie okazało się zasadne w zakresie, w jakim doprowadziło do wydania decyzji o charakterze kasatoryjnym.

Zaskarżonym zarządzeniem odmówiono doręczenia skazanemu A. K. odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem zapadłego przed Sądem Okręgowym w L. w dniu 31 maja 2016 r. w sprawie o sygn. akt XI Ka .../16. Jak wynika z treści uzasadnienia tego orzeczenia podstawą takiego rozstrzygnięcia było przekroczenie przez wymienionego 7 dniowego terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem. Dalej uzasadniono, iż w okolicznościach przedmiotowej sprawy, ów 7 dniowy termin (art. 524 § 1 k.p.k.)

zaczynał swój bieg od daty ogłoszenia wyroku Sądu odwoławczego, tj. 31 maja 2016 r., zaś zgodnie z brzmieniem art. 422 § 2a k.p.k. nie zachodziły okoliczności nakazujące doręczenie tegoż orzeczenia skazanemu pozbawionemu wolności. Przepis tego artykułu nakłada na sąd obowiązek doręczenia odpisu orzeczenia tylko w sytuacji, gdy oskarżony nie ma obrońcy i pomimo złożenia wniosku o doprowadzenie go na termin rozprawy, na którym ogłoszono wyrok, nie był obecny podczas jego ogłoszenia. Skoro wyrok został ogłoszony w dniu 31 maja 2016 r. to termin 7 dniowy upływał w dniu 7 czerwca 2016 r., zaś skazany złożył wniosek po upływie tego terminu w dniu 8 czerwca 2016 r.

Skazany A. K. w złożonym zażaleniu na to zarządzenie nie zgodził się z jego treścią podnosząc, iż – najogólniej rzecz ujmując - nie został w sposób właściwy powiadomiony i pouczone o przysługujących mu uprawnieniach.

Po przeprowadzeniu analizy akt przedmiotowej sprawy dojść należało do wniosku, iż zaskarżone rozstrzygnięcie upoważnionego Sędziego było przedwczesne z uwagi na brak pogłębionej weryfikacji sytuacji procesowej tego skazanego. Z treści zapadłego zarządzenia wynika, iż jego podstawą stał się przepis § 2 a art. 422 k.p.k., który został dodany przez art. 1 pkt 102 lit. b ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U 2016, poz. 437). Zmiana weszła w życie 15 kwietnia 2016 r. Dodać należy, iż przepisy art. 422 k.p.k. na mocy ustaw nowelizujących z 27 września 2013 r. i z 20 lutego 2015 r. przeszły z dniem 1 lipca 2015 r. istotną transformację.

Istotnej - z punktu widzenia sytuacji wymienionego skazanego - korekcie uległ także przepis art. 100 § 3 k.p.k. statuujący zasady doręczania wyroków, co miało ścisłe przełożenie na określenie początku biegu terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie. Zapominać nie można, iż po noweli lipcowej wyrok należało doręczyć stronom, chyba że były obecne przy jego ogłoszeniu. Konieczność doręczenia wyroku zachodziła, m. in. w sytuacji, gdy wyrok został wydany na rozprawie, w przypadku, gdy strona nie była obecna przy jego ogłoszeniu. Jak wynika z Komentarza do art. 100 k.p.k., (red.) D. Świeckiego, tom I, wyd. II, zasadne jest przyjęcie, że nieobecność strony nawet w sytuacji obecności jej przedstawiciela procesowego (obrońcy, pełnomocnika) wymuszała konieczność

doręczenia wyroku. Zgodnie z art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016, poz. 437), art. 100 § 3 k.p.k. otrzymał brzmienie, zgodnie, z którym wyrok doręcza się podmiotom uprawnionym do wniesienia środka odwoławczego, jeśli ustawa tak stanowi. Zgodnie ze wskazaną wyżej zmianą dodano także do art. 422 k.p.k. § 2a - dla oskarżonego pozbawionego wolności, który nie ma obrońcy i - pomimo złożenia wniosku o doprowadzenie go na termin rozprawy, na którym ogłoszono wyrok - nie był obecny podczas ogłoszenia wyroku, termin wymieniony w § 1 biegnie od daty doręczenia mu wyroku.

Skoro zatem rozstrzygający w sprawie upoważniony Sędzia uznał, iż podstawą zarządzenia czyni właśnie dodany wskazaną nowelą do art. 422 § 2a k.p.k., to winien wyjaśnić na jakiej podstawie doszedł do takiej konstatacji, szczególnie w sytuacji gdy zważy się że akt oskarżenia przeciwko A. K. wpłynął do Sądu I instancji w dniu 26 czerwca 2015 r. (k. 263, t. II), a postępowanie prawomocnie zakończono w jego sprawie w dniu 31 maja 2016 r (k. 688, t. IV).

Przy tej okazji nadmienić należy, iż jak wynika z zarządzenia o wyznaczeniu rozprawy głównej z dnia 15 lipca 2015 r. (k. 271, t. II), pouczone oskarżonego m. in. o treści art. 422 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r. Z protokołu ogłoszenia wyroku przez Sąd I instancji z dnia 27 listopada 2015 r. (k. 585, t. III) wynika, iż zarządzono doręczenie odpisu wyroku oskarżonemu, obrońcy i prokuratorowi. Powyższe sugeruje, że oskarżony miał prawo sądzić, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami ta sama procedura doręczenia orzeczenia znajdzie zastosowanie w postępowaniu przed Sądem II instancji.

W przedmiotowej sprawie nasuwa się zatem pytanie, czy A. K. po pierwsze miał świadomość zmian w obrębie przepisów rzutujących na doręczenia mu odpisu wyroku Sądu II instancji, które dokonały się nowelą marcową i po wtóre w związku z powyższym czy został on w sposób dostateczny o przysługujących mu prawach i obowiązkach pouczony. Niestety lektura zarówno uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, jak i dokumentów przedmiotowej sprawy nie udziela jednoznacznej odpowiedzi na zadane pytanie. Sąd w toku ponownego rozpoznania sprawy winien rozważyć także i to, czy nie zignorowano w odniesieniu skazanego treści art. 16 k.p.k. Przywołane w treści uzasadnienia zarządzenia pouczenie przez Sąd I

instancji oskarżonego, m. in. o treści art. 451 k.p.k. (k. 681, t. IV), nie przesądza o skutecznym pouczeniu skazanego o jego prawach i obowiązkach.

Sąd Okręgowy w toku ponownego rozpoznania sprawy uwzględni wskazane powyżej uwagi, i w oparciu o zgłębioną analizę zasygnalizowanego problemu wyda decyzję procesową.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak na sentencji postanowienia.

kc